

RUOPPAUS

Rannan ruoppaus voi olla tarpeen, mikäli ranta on voimakkaasti mataloitunut, heikentäen näin esim. vesiliikennettä. Niitto on yleensä ruoppausta parempi vaihtoehto, jos kulkuväylien esteenä on runsas vesikasvillisuus eikä mataluus. Kasvillisuuden niitosta ei myöskään aiheudu yhtä arvaamattomia haittavaikutuksia kuin ruoppaustoi-
menpiteistä: veden samentumista, ravinteiden vapautumista pohjasedimentistä veteen, kalojen kutualueiden tuhoutumista, ranta-alueiden syöpymistä ja sortumista sekä maiseman rumentumista. Matalat rannat ja niihin usein liittyvät tulva-alueet ovat monimuotoisia elinympäristöjä, joiden lajisto voi kärsiä ruoppauksesta tai jopa kadota toimenpiteen takia kokonaan.

Kuva: Ilkka Myllyoja

Ruoppajan muistilista:

- Ajattele muita, älä ruoppaa virkistyskäyttöai-
kaan.
- Käytä ammattilaisen apua ruoppauksen
suunnittelussa ja ruoppaa vain niin paljon
kuin on välttämätöntä.
- Suunnitelmassa on huomioitava ruopattavan
alueen sijainti, ruopattavien massojen läjitys-
alueet, arvioidut massamäärät, työn ajoitus
sekä rannan ja läjitysalueiden maisemointi.
- Vältä ruoppausta hienojakoisilla savipohjilla,
koska ruoppaus aiheuttaa pitkäaikaista veden
samentumista.
- Ruoppauksen aikana irtoavien kasvien ja juu-
rakoiden leviäminen vesistöön on estettävä
esimerkiksi kelluvilla puomeilla.

Ilmoitukset ja luvat

Tilavuudeltaan yli 500 m³ ruoppaukselle tulee aina hakea lupa aluehallintovirastolta (AVI).

Pienimmästäkin, massamäärältään enintään 500 m³, koneellisesta ruoppauksesta on tehtävä kirjallinen ilmoitus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (ELY-keskus) ja vesialueen omistajalle vähintään 30 vuorokautta ennen töiden aloittamista.

Ruoppausilmoitukset tehdään sähköisesti ruoppaus- ja niittoilmoituslomakkeella, joka löytyy sivulta www.ymparisto.fi/lomakkeet > Vesiasiat. Sekä niitto- että ruoppausilmoitus tehdään samalle lomakkeelle.

ELY-keskus ilmoittaa vastaanottaneensa ruoppausta koskevan ilmoituksen tai antaa lausunnon. ELY-keskus ja kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi antaa tarkempia ohjeita tai kehottaa ilmoittajaa hakemaan 30 vuorokauden kuluessa vesilain mukaista lupaa aluehallintovirastolta. Lupa vaaditaan, jos toimenpiteistä voi aiheutua haittaa esimerkiksi luonnolle ja kalakannoille.

Kuva: Virpi Karén

Ruoppaa oikeaan aikaan ja läjitä vastuullisesti

Ruoppauksesta aiheutuu aina haittaa sekä luonnolle että virkistyskäytölle. Ruoppaustyö häiritsee lintuja ja muita virkistyskäyttäjiä. Älä ruoppaa parhaimpana virkistyskäyttöaikana 1.6.–31.8. Usein loppusyysy on paras aika ruoppaukselle, sillä silloin veteen vapautuvat ravinteet ehtivät sitoutua sedimenttiin talven aikana. Ruoppausta on lisäksi vältettävä kalojen kutuaikoina. Koska kalat kutevat eri vuodenaikoina, tulisi selvittää onko ruoppausalueella arvokkaita kalojen kutu-alueita ja suunnitella ruoppaus niiden mukaan. Natura-, suojelu- ja muilla linnuston kannalta merkittävillä alueilla työaika on 1.9.–31.3.

Suunnittele massojen läjitys hyvin. Läjitys on tehtävä maalle ympäristöön sopivalla tavalla. Jos et läjitä omalle kiinteistölle, läjittämiseen tarvitaan aina maanomistajan suostumus. Tämä tarkoittaa myös lunastamattomia vesijättömaita. Massoja ei saa valua vesistöön läjityksen jälkeen. Varmista massojen pysyminen paikoissa, jonne ne on asetettu. Vedenkorkeuden vaihtelut tulee ottaa huomioon. Maalle nostetut massat rumentavat maisemaa huomattavasti ja siksi läjitysalueen maisemointi on tehtävä viimeistään vuoden kulluttua ruoppaustyöstä.

Jos oma kiinteistö on pieni, eikä sopivaa läjityspaikkaa tahdo löytyä läheltä, houkutus veteen läjittämiseen kasvaa. Vesialueelle ei tule kuitenkaan läjittää massoja. Tämä koskee myös ruovikoita ja rantoja. Rantaviivaa ei saa muuttaa massojen avulla. Läjitysmassat voivat vaikeuttaa jatkossa esimerkiksi kasvillisuuden kuten ruovikoiden niittoa. Läjitysmassalle kasvava puusto voi sulkea rantamaisemaa ja penkan ranta-alueetta kuivattava vaikutus voi johtaa lisäruoppaustarpeeseen.

Vaihtoehdot

Rantaviivan siirtyminen ja lahtien mataloituminen on kasvillisuuden hajoamisen ja maankohoamisen aiheuttama luonnollinen ilmiö, joten ruoppaaminen voi olla monesti korkeintaan viivytystaistelua. Ennen ruoppaamista kannattaakin käydä läpi muut vaihtoehdot ratkaisut rannan käytön parantamiseksi, jotta ei ajauduta turhaan ”ruoppauskierteeseen”.

Ruoppaamisen vaihtoehtona voi olla esimerkiksi laiturin pidentäminen tai yhteisten venesatamien ja uimapaikkojen perustaminen. Vesikasvillisuuden valtaamalla vesi- ja maa-alueilla voi säännöllinen niitto ja kasvimassan poiskeruu olla pitkällä aikavälillä tehokkaampi, maisemaystäväisempi ja vähemmän haittoja tuottava toimenpide.

Ruoppaus suojelualueella

Ota aina yhteys alueelliseen ELY-keskukseen, jos suunnittelet toimenpiteitä ranta- tai vesialueella, joka kuuluu Natura 2000 -verkostoon, lintuvesien tai rantojensuojeluohjelmaan tai uhanalaisen lajin esiintymisalueeseen. Myös yksityismaiden suojelun ollessa kyseessä on hyvä keskustella ELY-keskuksen kanssa mahdollisesta tarpeesta hakea poikkeuslupaa rauhoitusmääräyksistä, sekä etenkin läjitysmassojen sijoituspaikoista. Ruoppauksen läjitykset on pääsääntöisesti tehtävä ko-alueen ulkopuolelle.

Ympäristöasioiden asiakaspalvelu

p. 0295 020 900 (ma–pe klo 9–16, pvm/mpm)

ympariston.asiakaspalvelu@ely-keskus.fi

ELY-keskusten ympäristöasioiden asiakaspalvelu opastaa asioiden vireillepanossa, neuvoo ymparisto.fi-verkkopalvelun käytössä ja vastaa kysymyksiin ja palautteisiin.

Lisätietoa

www.ymparisto.fi/vesi > Vesistöjen kunnostus > Rantojen kunnostus

www.ymparisto.fi/vesistokunnostusverkosto

